

**Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiada Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų
mokiniam**

9–10 klasės

Rajono (miesto) etapas

2018 m.

ATSAKYMAI

I UŽDUOTIS

Autorius	Kūrinys
Homeras	Iliada
I. Simonaitytė	Vilius Karalius
M. Valančius	Palangos Juzė
B. Sruoga	Milžino paunksmė
R. Granauskas	Gyvenimas po klevu

Autorius	Kūrinys
A. Biliūnas	Lazda
Dantė	Dieviškoji Komedija
A. Baranauskas	Kelionė Petaburkan
S. Stanevičius	Šlovė žemaičių
V. Juknaitė	Išsiduosi. Balsu

II UŽDUOTIS

Spalyvardis	Pavardė
Antanas Vienuolis	Antanas Žukauskas
Ignas Šeinius	Ignas Jurkūnas
Liūnė Sutema	Zinaida Nagytė-Katiliškienė
Maironis	Jonas Mačiulis
Plunksnadraskis	Balys Sruoga

Spalyvardis	Pavardė
Šatrijos Ragana	Marija Pečkauskaitė
Vydūnas	Vilhelmas Storosta
Vytė Nemunėlis	Bernardas Brazdžionis
Žemaitė	Julija Žymantienė

III UŽDUOTIS

1. Jogaila.
2. Ištrauka liudija apie įvairias senojo baltų tikėjimo detales: šventviečių, kuriose buvo aukurai, egzistavimą, šventų miškų garbinimo paprotį, namų, vaisingumo, gerovės dievais laikytų gyvačių ir žalčių kultą. Politeizmas.
3. Lietuvių ir latvių tautos ir kalbos.
4. Prūsų.
5. b), c).

IV UŽDUOTIS

1. Frazeologizmai: *pirštų galais vaikščioti* – labai gerbti, *pirštais badyti* – tyčiotis, pašiepti, *lyg pirštu į akį* – tikslus, *pro pirštus pažiūrėti* – nekreipti dėmesio, *piršto nepajudinti* – nieko nedaryti, *aplink pirštą apovnioti* – padaryti paklusnų, *pirštus krimstis* – gailėtis, graužtis.
2. Brūkšnys vartojamas sakinio dalių santykiams atskleisti: šiame sakinyje juo atskirti nuo pažymimojo žodžio po jo einantys du pažyminiai, kurie turi aiškinamąją (pabrėžiamąją) reikšmę.
3. Ilgieji skiemenys: *kiek-*, *-vie-*, *žo-*, *lyg-*, *pir-*, *į*, *a-*, *-kį*; kirčiuoti skiemenys: *-vie-*, *žo-*, (*lyg-*), (*į*), *a-*.
4. Atsakymai gali būti įvairūs (*sąjūdis*, *sąmonė*, *sąrašas* ir kt.). Priešdėlis *sam-* rašomas prieš *b* ir *p*, pvz., *sambūris*, *samplaika*.
5. Šiais įterpiniais reiškiamas autoriaus spėjimas, abejojimas. Ne. Nes jie nėra susiję su kitais sakinio žodžiais.
6. Prielinksnis. Iš prieveiksmio (*aplinkui*).
7. Tai yra šalutinis sąlygos aplinkybės sakiny. Veiksmazodžio būsimuoju laiku.

V UŽDUOTIS

1. Antano Strazdo (eil. „Sielianka Aušra“). 1814 m. Vilniuje Strazdas išleido pirmąjį Lietuvoje pasaulietinės lietuviškos poezijos rinkinį *Giesmės sovietiškos ir šventos*. Nors tai vienintelis Strazdo poezijos rinkinys, jis padarė nemažą įtaką dainiškosios poetinės lietuvių tradicijos susiformavimui, lietuvių poetinių archetipų tradicijai.
2. Juozas Glinskis. „Grasos namai“. Dramoje sukurtas Strazdo, kaip žemiško, gaivališko, nekanoninio šventojo įvaizdis.
3. Vincas Kudirka.
4. Liudvikas Rėza.

VI UŽDUOTIS

1. Romanas parašytas mirusio pagrindinio veikėjo laiškų forma. Epistoliarinis romanas.
2. Atsakymai gali būti įvairūs. Gavelio prozai būdingas pasakotojo atsiribojimas nuo pagrindinio herojaus, kurio tapatybė yra daugialypė ir neapčiuopiama, galima įvardyti kaip pseudotapatybę. Dažnai tai kolektyvinės, ideologizuotos (sovietinės bei tautinės) sąmonės produktas.
3. Atsakymai gali būti įvairūs. Ryškiausi pavyzdžiai – Juozas Aputis, Romualdas Granauskas.

VII UŽDUOTIS

1. Jie vartojami sutrumpinti. Žodžiai: *tokioj, nušiurus*.
2. Daiktavardžiai: *bāro, šedevrè, bloknòtq*.
3. Grindinys: grįsti (grindžia, grindè). Atsakymai gali būti įvairūs: bet kokie veiksmo rezultato pavadinimai – *dirbinys, adinys, tvenkinys, pirkinys, siuntinys, taikinys, sviedinys* ir kt.
4. Keturi. *Bučiuoju purvinas marškas, nes vėjo švilpimas audekluose – magiškas, nes...* Šis sakiny yra sudėtinis.

VIII UŽDUOTIS

1. Argumentai gali būti įvairūs: objektyvumas, logiškumas, nuoseklumas (vienus teiginius seka kiti), aiškumas (nėra dviprasmybių), vienareikšmiškumas, vartojami specifiniai terminai, nėra emocinio turinio ir t.t.
2. Atsakymai gali būti įvairūs: trumpėjimas (trumpėti), atitraukimas (atitraukti), pasirodymo (pasirodyti).
3. Dalyviai: besivystantį (veik. r. es. l. dlv.), išlaikiusi (veik. r. būt. k. l. dlv.), neredukuoti (neveik. r. būt. l. dlv.).
4. Senúosius, ilgíeji. Senôjoje (ilgôjoje), senuôsiuose (ilguôsiuose).